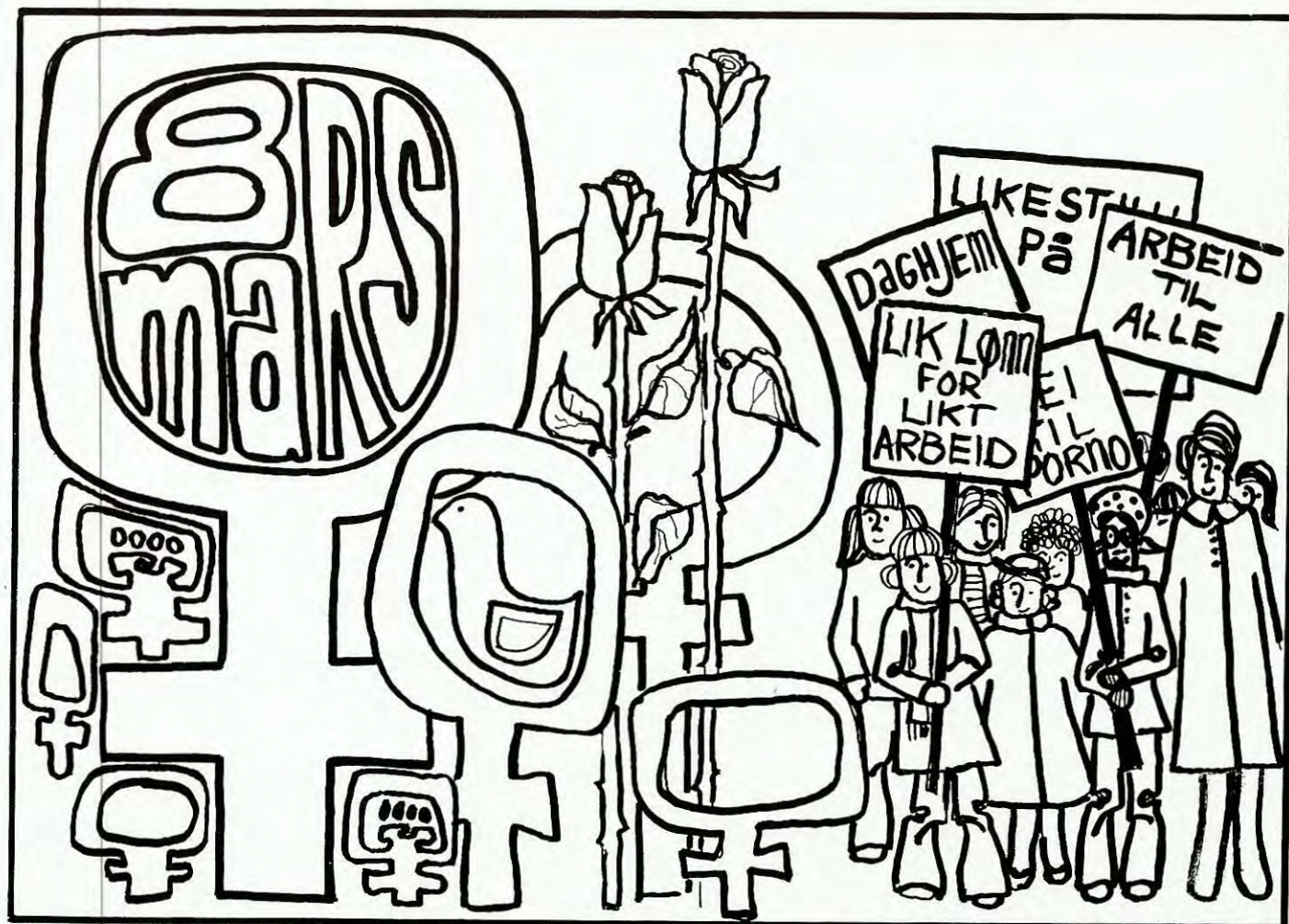

SKOLE FOR FOLKET

Nr. 1 1980

AVISA TIL SOSIALISTISK SKOLEFORUM

Kr.5,-

Av innholdet:

- 8. MARS I SKOLEN
- SKOLEN I SAMELAND
- LEKESENTRENE

Tidligere PRAXIS-
abonnenter
se side 19

SOSIALISTISK SKOLEFORUM

boks 8347, Hammersborg, Oslo I

Postgironummer til **ssf** : **2232205**

Postgironummer til avisa : **2354215**

Abonnementpris for 1980 kr.30,-.
4 nummer i året a 20 sider.
Opplag varierer, ca 2000.
Medlemsavgift i SSF 1980 kr.60,-.
Studenter kr.40,-.
Medlemskap inneholder abonnement.
Ved adresseforandring oppgi både
ny og gammel adresse.
Usignerte artikler står for red-
aksjonens regning.

SKOLE FOR FOLKET

Redaktør og
ansvarlig utgiver
Jorun Bråthen

INNHold:

- s.3 : LEDER: SKOLEBUDSJETTET
- s.4-7: UNDERVISNINGSSOPPLEGG
FØR 8.MARS. TEMA
- s.7-9: KVINNEORGANISASJONENE
PRESENTERER SEG
- s.10-11: PEDAGOGISK TEORI I
LÆRERSTUDIET.
AV LEKTOR INGER ANNE KALBEIN
- s.12-13: SKOLEN I SAMELAND
AV JOHN GUSTAVSEN
- s.14 : HALEDAN KARLSEN-SAKA
PRESSEMELDING - AVISKLIPP
- s.15 : SSF - SOMMERSEMINAR?
- s.16-17: LEKESENTRENE —
HYOR BLE DE AV ?
- s.18 : SSF I TRONDHEIM.
- s.19 : TIL TIDLIGERE PRAXIS-
ABONNENTER

-og flere slike ord!

Det begynner å løsne! Det kommer brev til SSF fra folk i Bergen og på Hamar som vil danne nye SSF-avdelinger. SSF har avdelinger i Trondheim og Oslo fra før. Folk har blitt så forelska i organisasjoner at de skriker: Mer og mer, fler og fler! Nei, jeg tror ikke det er slik det henger sammen. Mange lærere opplever at de er isolert fra samfunnet. De har liksom ikke noe forum hvor en progressiv skolepraksis og skolepolitikk blir staka ut og utvikla engang. Til det trengs det ofte flere enn en lærer. Ja, helst skulle dette vært en brennende sak for mange av samfunnsmedlemmene, men de lærerne som brenner, må møtes. Det er nødvendig, så stå på! SSF i Oslo har erfaringer å komme med i startfasen og hjelp til selvhjelp siden. Vi sverger til både pusteøvelser og opplivningsforsk, det kan gi de beste resultater også for desillusjonerte lærere. Våkn opp av vinterdvalen, - stå på og heng på!

Gjør noe sjøl eller søk steder hvor andre gjør noe for deg som på SSFs møter.

Og Trond-
heim har det møteprogrammet for vårse-
esteret!

GRATULERER BERGEN OG HAMAR! -

LEDER

1980-SKOLE BUDSJETTET

Skolebudsjettet for 1980 er klart.

I fjor på disse tider skrev vi om timefor - delinga og sammenslåing av klasser. Vi skrev om lærerne i Bergen som pga sammenslåing av 31 klasser gikk til streik. I Oslo var det ikke så åpenlyst hvor ille situasjonen var pga at hver skole sleit med sitt, og ikke mange fortalte det videre. Sosialistisk Skoleforum hadde et åpent møte hvor dette ble tatt opp. Her kom det fram at de fleste skoler i Oslo hadde de samme problem som skolene i Bergen, men vi greide ikke å samle oss til aksjoner - da!

I budsjettet for 1980 er det også nedskjæringer på alle plan vi får kastet i ansiktet; ansettelsesstopp - drastiske nedskjæringer i rammebudsjettet - og nedskjæringer i time-tallet.

Ansettelsesstoppen rammer ikke lærerne, men skoleassistenter, assistenter i fritidshjem, kontorpersonalet, bespisningspersonalet, vaktmester og vaskebetjening ved skolen. Man kan altså ikke lyse ut nye stillinger hvis noen av disse slutter. Vikarer kan settes inn ved sykefravær. Disse gruppene er også med på å drive skolene. Vi vil nok merke det kraftig hvis noen av disse forsvinner. Alle disse er viktige brikker i skolesamfunnet.

Rammebudsjettet blir sterkt nedskåret. 3,8 mill. kroner som manglet for å dekke lærerstillinger, ble tatt fra driftsbudsjettet. Skolesjefens kontor håper de nominelle nedskjæringer ikke skal bli større enn 10% på rammebudsjettet, men dette forutsetter at man gjør nedskjæringer på andre poster i driftsbudsjettet.

Nominelle nedskjæringer betyr at det som bevilges er 10% mindre enn skolens tall fra i fjor. Altså ingen kompensasjon for de 5% prisstigning som har vært eller for de 5% (eller mer) prisstigning som vi vil få i løpet av 1980.

Vi står sannsynligvis igjen med en reell nedskjæring på skolens budsjett med 15% -- som i løpet av 1980 blir til 20%. ("Julebrev til tillitsmenn og medlemmer." Oslo Krets av Norsk Lærerlag.)

Timetallet blir også redusert i år igjen. Vi blir igjen stilt overfor det umulige valget om å slå sammen klasser eller kutte ned på støttetimer. Timetallet tilsammen i Oslo-

skolen blir ikke redusert så kraftig som i fjor. For å dekke timetallet er det som før nevnt tatt av driftsbudsjettet. Nedskjæringene vil dreie seg om 2500 uketimer tilsammen i Osloskolen. Hva dette vil si for den enkelte skole vet vi ikke idag.

Også i år skal hver enkelt skole i Oslo kommune prøve å få endene til å møtes, både når det gjelder timer og penger. Dette er en uholdbar situasjon for oss så lenge ressursene er så små.

Diskusjonene går på om vi skal slå sammen klasser eller kutte ut støttetimer.

- Om vi skal kjøpe mattebøker eller materialer til sløyden

Det er uforsvarlige forhold vi underviser i. Med mønsterplanen som et hån i bokhylla om hvordan det bør være, kan selv den sterkeste legge seg ned å skrike!

Men hvis nå vi lærere for en gang skyld kunne skrike sammen - for et hyl det ville blitt - kanskje noen hørte oss!

Det fellesmøte fagforeningene våre hadde 19. november, hvor politikerne stilte opp for å svare for budsjettet, viser at det begynner å ulme i lærermassene.

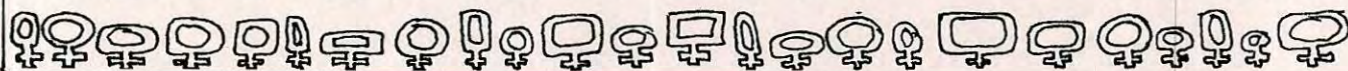
Vi lærere gruer oss til budsjettmøtene, som betyr krangel og splittelser. Hvor hver enkelt lærer må kjempe med nebb og klør for å få en slant til sitt fag, og for at ikke ens egen klasse skal bli splittet og fordelt på tre andre klasser.

Skolemyndighetene kaller denne fordelingsformen demokratisk. Den er for grov, den går vi ikke på lenger!

På grunn av den økonomiske krisa er det all grunn til å regne med at ressurs-situasjonen bare blir verre i tiden framover. Det er derfor viktig at lærerne står samla mot alle nedskjæringsframstøt. Vi må kreve flere ressurser så undervisninga vår kan bli forsvarlig og i pakt med lov, reglement og forskrifter.

I og med denne fordelingsordningen er det vanskelig å si hvor hardt ramma hver enkelt skole blir. Det er derfor viktig at vi orienterer hverandre. Skriv til fagforeningene og fortell om situasjonen på din skole. Skriv gjerne til "Skole for folket" også, vi vil prøve og få en oversikt over staa i Oslo. Vi vil også komme tilbake til ressursforholdene i skolen her i "Skole for folket" og Sosialistisk Skoleforum.

TIL BRUK UNDERVISNINGSOPPLEGG TIL KVINNESAK FØR 8. MARS

TIL DEG

som gjerne vil ta opp 8. mars og kvinnebevegelsen i klassen din, men som ikke vet i hvilken ende du skal begynne. Du behøver ikke være noen ekspert for å prøve! Stoffet vil i seg selv fenge blant elevene nesten uansett hva du griper fatt i. MØNSTERPLANEN pålegger oss å arbeide for likestilling mellom kjønnene. Tida omkring 8. mars er en god anledning til å ta opp dette temaet, da det er framme i alle massemedia og det er demonstrasjonstog og arrangementer mange steder i landet.

Du behøver ikke selv sitte inne med hele bakgrunnshistorien for å gå i gang. Nærmeste leksikon vil gi deg et kort historisk sammendrag, se under KVINNEBEVEGELSEN. For elevene holder det langt å ta med de viktigste trinnene i den norske kvinnebevegelsens utviklingshistorie.

Vi vil i siste del av denne artikkelen gi enkelte historiske fakta i stikkords form, tips om skjønnlitterært stoff og sanger til bruk, - og noen smånotater som kanskje kan motivere jentene til å få seg en utdanning.

Dette er ikke ment som noe superopplegg. PLUKK UT DET DU VIL BRUKE, - alt etter elevenes alder og skoleslag. Du kan bruke to timer eller ei uke, alt etter ønske og interesse. Kanskje du kan slå deg sammen med en kollega for å ha noen å samarbeide med. OG så håper vi i Skole for folket på reaksjoner og erfaringer fra deg slik at vi kan komme med nye og bedre råd til neste år. -

FORSLAG TIL PEDAGOGISK OPPLEGG

HISTORISK OG SAKSORIENTERT DEL.

Begynn helst et par uker før 8. mars med litt om den norske kvinnebevegelsens historie. Fortell elevene litt om hva Mønsterplanen sier om likestilling mellom kjønnene, ikke minst av hensyn til foreldrene som kan være redde for "politikk i skolen". Fortell hva 8. mars er, og be elevene samle avisutklipp fram til dagen og reportasjer fra arrangementene dagene etter. Utklippene gjør seg fint på store veggark, helst sammen med løpesedler fra de forskjellige togene. For sikkerhets skyld bør du samle litt selv også.

Hva går de viktigste kravene i kvinnesaken ut på, og hvorfor? Bare stemmeretten og selvbestemt abort er gjennomført av alle kravene fra forrige århundre, og den siste er allerede truet av mulig lovendring.

La elevene si hva de mener om parolene. Er det noe de synes mangler, eller er uenig i? Hvilke synes de er de viktigste? Sannsynligvis vil noen bli svært provosert og mene at kvinnesak er noe tull. (Enten fordi kvinnene ikke er undertrykt, eller fordi de skal være det!) Både jenter og gutter kan mene dette. Det vil erfaringsvis være guttene som avstedkommer de sterkeste følelsesmessige reaksjonene og kanskje vil det være nødvendig å holde guttene noe tilbake slik at jentene kan slippe til. Her kan kanskje en annen arbeidsform løse disse problemene. Tar man opp den aggresjonen som kommer fram, vil man sikkert kunne lære en god del av det.

Parallelt med gruppearbeidet og lærerens forklaring/orientering velger vi derfor andre innfallsvinkler:

FØLELSER OG FANTASI

blir satt i bevegelse ved at vi leser noveller, dikt, kanskje en ungdomsbok over litt tid, spiller plater, lager en sketsj, kjører filmer. Noen av de mest kjente kvinnesangene kan elevene gjerne få lære å synge, - de har slått an hos oss. (Musikktimene).

VIDERE PERSPEKTIV FOR ELEVENE -

Dette vil trekke opp videre perspektiv for elevene, og føre til mentalt etterarbeid. I diskusjonene tror vi det er lurt å rette oppmerksomheten inn på ting som angår elevene selv: For jentene deres egne, reelle framtidsutsikter om få år, sammenholdt med det ukeblad- og reklamebildet de har fått. Ta utgangspunkt i den virkeligheten de kjenner: Er ekteskapet en livslang garanti? Får du ønskejobben rett etter skolen og blir gift med Den rette, og er Lykkelig resten av livet? Hvordan sikre seg muligheten til egen leilighet, forsørge seg selv, kanskje få seg en bil? Jfr. reklamebildet av den passive, vakre, hjelpeløse og evig unge kvinnen. Elevene samler gjerne stoff her. Faren for å få ødelagt framtida for seg gjennom forhastede ekteskap, jfr. hvorfor abortkravet har vært så sentralt i kvinnekampen i 60-åra.

Kravet om prevensjonsopplysning i skolen, sexpresset på de unge jentene, ofte i forbindelse med alkohol, usikkerheten i ungdomstida, - det er her en masse ting en kan ta opp hvis en vil og har tid. For guttene: Vil de være fornøyd med en slik nikkedukke resten av livet? (Sigmund Skars dikt inn her!)

For begge kjønn: Er det rettferdig med den forskjellen de nå vet eksisterer mellom jenters og gutters muligheter? Bruk notatene om lønns- og arbeidsforhold,

de fleste aner ikke at forskjellene er så store..

Mødrenes situasjon: Mange har enslige mødre med slit og dårlig råd. Mulighetene for jobb etter 40 år? Kan gi større forståelse hos de unge for mødrenes situasjon. En del av litteraturutvalget går derfor på dette. Til jentene: Hva kan du selv gjøre for å komme i en bedre situasjon?

FRA KVINNEBEVEGELSENS HISTORIE.

DEN FØRSTE BEGYNNELSE

Kvinnesakens opphav var opplysningstidens ideer på 1700-tallet om frihet, likhet og brorskap. Under Den franske revolusjon krevde noen kvinner de samme menneskerettigheter som mennene. Dette førte til viktige forbedringer som de mistet igjen under Napoleon. I USA hadde kvinner samme borgerrettigheter helt fra 1776, men disse mistet de 30 år etter. Frigjøringsideene dukket opp igjen under revolusjonene i 1830 og 1848. Den industrielle revolusjon hadde imens forandret samfunnet totalt. Det første kvinnesaksrådet i verden ble holdt i USA i 1848. Den 8. mars, 1857, for over 120 år siden, demonstrerte og streiket kvinnene i tekstilindustrien i New York for kortere arbeidsdag, høyere lønn og bedre arbeidsforhold. Dette var en sensasjon i tida, en sensasjon som ble husket og markert 50 år seinere, - se nedenfor.

NORGE - TO LINJER FOR KVINNEKAMPEN.

Camilla Collett og Aasta Hansteen var de første banebrytere for kvinnesaken i Norge. De borgerlige kvinnesakskvinnene, overklassens kvinner, kjempet for rett til utdanning og arbeid. Arbeiderkvinnene, som var nødt til å arbeide for å leve, kjempet gjennom fagforeningene for å bedre sine kår. Felles for begge var kravet om stemmeretten og likelønnsprinsippet.

Noen data fra kvinnekampens historie:

- Ugifte kvinner: Lov å drive håndverk etter lov av 1839 og 1866.
- Ugifte kvinner: Handelsrett i 1842.
- Ugifte kvinner: Myndige i 1863.
- Lik arverett for begge kjønn: 1852.
- Gifte kvinner myndige: 1888.
- Rett til å ta artium: Cecilie Thoresen 1882.
- Rett til å ta embetseksamen: 1884.
- Samtidig ble fagskolene åpnet for kvinner.
- Lærerskolen åpnet for kvinner: 1890.
- Norsk kvinnesaksforening stiftet: 1884. (Med en mann som formann: H. E. Berner.)
- Alle de store dikterne i 1880-åra gikk inn for kvinnes frigjøring.
- Fyrstikkarbeiderenes streik: 1889.
- Første kvinnelige fagforeninger stiftet i 1890-åra.
- Internasjonal kongress i Paris 1889 vedtok at arbeiderne i alle land skulle demonstrere for 8-timersdagen hver 1. mai. LO i Norge stiftet 1890.
- Den borgerlige kvinnesaksbevegelsen og arbeiderkvinnebevegelsen gikk stort sett hver sin veg, - bortsett fra kampen om stemmeretten.
- Som det første selvstendige land i verden innførte Norge full stemmerett for

kvinner i 1913.

- Første kvinne inn på Stortinget: 1921.
- Første kvinnelige statsråd: 1945.

HVORFOR 8. MARS ?

Feiringen av 8. mars skriver seg fra 1910. Da ble det holdt en internasjonal kvinnekongress i København, - med 100 repr. fra 16 land. Innkaller var Clara Zetkin, lederen for Den internasjonale sosialistiske kvinnebevegelsen. Det var på denne konferansen det ble vedtatt at 8. mars skulle bli kvinnes internasjonale kampdag, til minne om den første streiken i USA 50 år tidligere.

Hovedpunkter for konferansen:

- Kamp mot krigsfaren.
- Stemme- og valgrett for kvinner.
- Sosial omsorg for mor og barn.
- Kamp mot dyrtida.

I åra etter økte kvinnekampen sterkt i Europa. Sentrale mål:

- Kampen for fred (dette var rundt 1. verdenskrig).
- Rett til arbeid, utdanning og lønn på lik linje med menn.
- Kamp mot dyrtid.

I vårt eget land er 8. mars markert siden begynnelsen av 20-åra.

Husmorlagene ble dannet etter at Arbeiderpartiet ble splittet i 1923. De var radikale og aktive, og organiserte arbeiderkvinnene, men uten å slutte seg til noe parti. De arbeidet med bl. a. :-arbeidsløshetsspørsmålet, -forsorgssaker, -kamp mot "matlappsystemet", -nødsarbeidet, -vergerådssaker, -mødrehygieenesaken (prevensjon og abort), -innsamling til hjem i nød og tvangsauksjoner og utkastelser. Dette var i de harde 20-åra. I 30-åra stod kampen i Arbeiderpartiet om gifte kvinners rett til lønnet arbeid. LO vedtok at disse kvinner skulle avgi plasser til gifte menn som var arbeidsløse, og Arbeiderpartikvinnene markerte ikke lenger kvinnesdagen.

Kvinneforbundet hadde helt fra 1920 arbeidet for prevensjon og abort gjennom mødrehygienekontorene, det første åpnet i 1924. Katti Anker Møller var ildsjelen. Husmorlagsforbundet, seinere Norsk kvinneforbund, arrangerte en stor demonstrasjon i Trondheim i begynnelsen av 30-åra., der en av hovedparolene for dagen var fri abort. Oslo Demokratiske Kvinnelag har markert dagen hvert år siden siste verdenskrig. Kravene var fri abort, daghjem, likelønn og smertefri fødsel. Markeringene var små og lite kjent, og ble sett på som snille og ufarlige demonstrasjoner.

8. MARS BLIR GJENREIST SOM KAMPDAG.

Fra slutten av 60-åra vokste en ny kvinnebevegelse fram, til glede for veteranene for mange tiår tilbake. Det var den ny-startede Kvinnefronten, Nyfeministene og Oslo Demokratiske Kvinnelag som tok initiativet til en kvinne-demonstrasjon. 200 mennesker deltok i toget. Seinere har tallet vokst hvert eneste år. I fjor deltok 20.000 mennesker i tog over hele landet, og dagen ble markert med festmøter og andre arrangementer på stadig nye steder. De siste åra har det vært splittelse mellom noen av kvinneorganisasjonene om 8. mars arrangementene. Erfaringene fra i fjor, 1979, viser at kvinnekampen ikke er tjent med en slik splittelse: antallet

deltakere totalt gikk ned der det var to tog, mens det økte der det var ett. Særlig gjelder dette Oslo. I bergen tar de konsekvensene av dette og går sammen i år. Det er ennå uvisst med Oslo. I alle fall: Kvinnene har langt igjen til frigjøring fra all undertrykkelse. Det kan være uenighet om en del spørsmål i kvinnekampen. Men historica har vist at når kvinner går sammen om det vi er enige om, er vi sterke. Fram for enhet i kvinnekampen!

Kilder:

Aschehougs konversasjonsleksikon: Kvinnebevegelsen.
Sigrid Syvertsen og Tina Thorleifsen: Kvinner i strid. (AOF).
Harriet Clayhills: Lørenskog husmorlag 6. mars 1930: Ikke prat, men handling! Kvinner med i kampen. (Sirene nr. 9/76).
Fra vår historie: Stemmeretten. (Kvinnefront nr. 4/79).

PLATER SOM ANBEFALES

Fra "Songen om kvinnor" (Musiknätet Waxholm), ved en svensk kvinnegruppe:

- "Vi är många".
- "Ska bli sjuksyster jag, tralalala".
- "Eva Maria Anderson".
- "Innerst inne är du en riktig kvinna, Louise."
- "Vi måste höja våra röster"-

Det er en fordel å trykke opp svenske tekster til elevene på forhånd. Tekstene står på plateomslaget.

Fra "Kvinner i strid" (AOF):

- "Rett til arbeid" (Amtmandens døtre).
- "Kjærlighetsong til kvinne på 50 år"
- "Helgas historie" (Om ei jente på 15 år som har tatt abort.)
- "Hotell & Kafeteria-arbeiderskens klagesang".

Fra Else Michelet: "Skapningens herre og andre eventyr" (Nord-Disc).

- "Mannequinnoppvisning igjen".
- "Eventyret om de tre frøkne frue".
- "Bli gift, De også".

Andre gode viser:

- "Forbundet" (Som begynnet slik: "At kvinnfolk ikke duger, men er yndige og svake.") Den er oversatt fra italiensk, utgitt i hvert fall på en av Tramteatrets plater.
- "Hold motet oppe, søstre".

Se Profils kvinnesangbøker, der står en mengde gode viser.

LITTERATUROVERSIKT:

DIKT:

- Nok ? Av Beth Boysen. (Sirene nr 9/76).
- I alvor. Av Grace Brynn. (Sirene nr 6/77)
- Til kvinner er vi født. Av Inger Fagerup 1947 (Kvinnefront nr 6/79)
- Vise om kjærlighet og porno. Av "Hekse-skudd".
- Fin jente. Av Stig Holmås. (Kvinnefront nr 2/78 s. 30).
- Ingen har bruk for oss. Diktsamling av Ellen Francke.
- Epilog til kvinneåret 1975. Av Karin Bang (Sirene nr. 2/76).

- Betlehem steel. En pop-låt. Karin Bang. (Sirene nr. 2/73). (Tenåringsmor).
- Tilegnet biskop Lønning og stortingsrepresentant Otto Hauglin. Av Karin Bang. (Sirene nr. 4/75). (Om abort).
- Å eiga. Av Aslaug Vaa.
- Dotter. Av Anna Skeide. (Siene nr 10/76).
- Dagsplan fra kjøkkenbordet. Av Eva Sell. (Sirene nr. 11/76). (Om husmorarbeidets tredemølle).
- For di. Sigmund Skard. (Sirene nr 1.-74)

NOVELLER OG ANDRE SMÅSTYKKER:

- Kvifor eg vil ha ei kone. Av Judy Syfers. (Sirene nr. 1/73).
- Damene. Fra Margaret Johansens "Men mannen ler". (Sirene nr. 1/73).
- Kva er det for feil med jenter? Fra boka om Per Stigmann, av Nils Holmberg.
- Tone, 16. Av Bjørg Vik. (Sirene nr. 2/73).
- Yrkesmann med 4 barn gjør karriere. Av Sidsel Mørck. (Sirene nr. 3/73.)
- Noveller: Jon (Jentegutt! Jentegutt!) Av Tormod Haugen. (Kvinnefront nr. 5/6-77).
- Dobbeltmoralen. Fra boka "Være sammen". (Pax).
- Mor, tenåringssønn og datter. Av Eva Sell. (Skjetsj).
- En mann ved navn Tarzan. Fra boka "Hjelp-jeg har fått barn!" (Sirene nr. 9/76). Av Gøril Strømholm. (om hvordan kjønnsrollemønster dannes hos småjentene).
- Skisse til diskusjon: Undertrykking - jo da.... Av Camilla Skattvik. (Kvinnefront nr. 5/79).
- Tegneseriene "Jensen" og "Muttern" av Kari Rolfsen i Sirene.
- Vil de noensinne lære? Av Karin Bang. (Sirene nr. 1/74).
- En rekke ungdomsbøker, f. eks. som anbefalt i Kvinnefront nr. 3/79 s. 41.
- De fem mest vanlige yrker for kvinner. Ungdom, yrkesvalg og likestilling. (Kvinnefront nr. 2/79 s. 24 og 25).
- Deltid fremmer ikke likestilling. (Aftenposten) Kvinnefront nr. 6/79 s. 13).

DELTID FREMMER IKKE LIKESTILLING

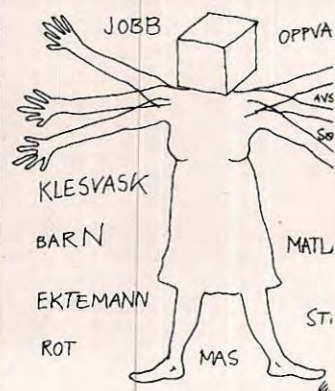
Dette mener iallfall forsker Jorunn Berg Slagnes å kunne slå fast etter en landsomfattende undersøkelse om deltidsarbeid.

Snart hver fjerde yrkesaktive person her i landet arbeider deltid. Undersøkelsen viser nemlig at 24 prosent av alle arbeidstakere har en eller annen form for deltidsarbeid, noe som innebærer en enorm økning i omfanget av deltid de siste årene.

Undersøkelsen viser ellers at deltidsansatte kommer dårligere ut på arbeidsmarkedet enn de som jobber heltid. De har en mer usikker tilknytning til sitt arbeidssted med dårligere ansettelsesvilkår og kortere oppsigelsestid enn de heltidsansatte. I tillegg har de ofte ubekvemt arbeidstid.

85 prosent av alle deltidsansatte er kvinner.

Deltidsarbeid er ikke med på å fremme likestilling mellom menn og kvinner — verken i arbeidslivet eller hjemme. Et stort antall av de del-

tidsansatte kvinnene tar nemlig sitt arbeide ved siden av at de har hovedansvar for hjemmet, og de har heller ikke forfremmelsesmuligheter som heltidsansatte har.

(Aftenposten)

Ungdom, Yrkesvalg og likestilling

Visste du:

- Allerede i 18-19-årsalderen har jenter lavere gjennomsnittsførtjeneste enn gutter blant butikk- og lagerfunksjonærer, og forskjellen blir større etter fylte 20 år.
- Jenter i aldersgruppen 15-19 år bruker gjennomsnittlig 1 time og 25 minutter til husarbeid hver dag. Gutter bruker 16 minutter!

(Likestillingsrådet)

De fem mest vanlige yrker for kvinner

1. Ekspeditriser
 2. Rengjøringshjelp
 3. Lærere
 4. Gardsarbeidere
 5. Hjelpepersonell ved syke- og pleieinstitusjoner.
- Hver åttende yrkeskvinne er ekspeditrise, mens hver tjudefemte kvinne i arbeid er lærer.
- I følgende yrker er 95 prosent eller mer kvinner: Konfeksjonssyere, sykepleiere, hushjelpere, sentralborddamer, kassadamer og barnepleiere.

TALL TIL ETTERTANKE

Avstanden mellom kvinners og menns lønning er bare vokser og vokser, til trods for alle fagre ord. Følgende tall er tatt fra Statistisk Sentralbyrå for 1977. Tallene viser gjennomsnittsførtjeneste.

For industriarbeidere pr time: Menn kr. 33,77. Kvinner " 26,96.

For kontor funksjonærer pr. mnd:

Menn kr. 7684.-
Kvinner " 4790.-

Kvinner i ledende stillinger tjener 15-20 prosent mindre enn menn som innehar samme slags stilling. Kvinnene "når fremdeles ikke opp til " de ledende stillinger i konkurransen med menn. Dette går fram av en undersøkelse hvor 3000 bedrifter har vært med.

På landsbasis har kvinnene hatt 7% framgang i kommunestyre og fylkesting etter siste kommunevalg (79). Fremdeles er det ikke mer enn 25% kvinnelig representasjon i kommunestyre og fylkesting. Vi er altså halvveis til 50%. På landsbasis er det flest menn i 451 av landets kommunestyre. Kvinnene har flertall i 3(4) av landets kommunestyre.

Fra ungdommens egen lesning, ukebladet Det Nye, har jenteposten i Bergen sakset dette: "Bli hore." (Kvinnefront nr. 2/78 s. 31)

«Bli hore»

Dette oppfordrer ukebladet «Det Nye» jentene til i et intervju de hadde med en gatepike for entid siden. De beskrev hvor lett det var, hvor mange penger man kunne tjene på kort tid og hvor fint miljø de arbeidet i.

Dette leser tusener på tusener av unge jenter rundt i Norges land. Og mange sluker stoffet rått, disse jentene får et feilaktig syn på den skitne måten dette er — De får et feilaktig syn på det kvinnefiendtlige samfunnet vi lever i.

Ellers er bladet bygget opp på myten om kvinnen. Hun skal jo kun bry

seg om «å ta seg ut».

Du kan få kjøpe ting til utstyrsbagen din (hvis du har noen. Hvis ikke sier bladet at du bør skaffe deg en). Utstyrsbag vil si at du samler de nødvendige og mange unødvendige tingene, til du skal gifte deg.

Ja, de har til og med kyssekurs. Ukebladet «Det Nye» spekulerer i den rollen jentene er satt til. Altså vær ei jåledokke, vær snill og føyeelig, gift deg fort, og til slutt: lev ditt liv som slave for andre.

Vårt motto er: «Bort med de kvinnefiendtlige ukebladene».

Sakset fra Jenteposten — et blad utgitt av unge jenter i Bergen.

NB: SE NESTE SIDE...

Kvinnefronten

KVINNEFRONTEN startet i 1972.

Medlemstallet varierer en god del fra år til år, men ligger rundt 3000 nå. Det finnes lokale KF-grupper på svært mange steder i Norge. På siste landsmøte var over 200 grupper representert. Landsstyret, med arbeidsutvalg i Oslo, er den øverste ledelsen.

Front

For tiden pågår en livlig diskusjon i fronten om endring av plattform, og om den politiske linja til KF.

Merkesaker i år (ikke diskutert og prioritert ferdig):

- Bygg ut heldags daghjemsplasser!
- Hev lønna for de lavtlønte kvinnearbeidsplassene!
- Fortsett kampen mot porno og annen utnytting av kvinner!
- Støtt og utbygg krisesenter og krisetelefoner!

Kvinnefronten tar ikke opp spørsmålet om sosialisme i forhold til kvinnefrigjøring. Derfor har vi ikke noe enhetlig syn på dette spørsmålet.

Adresse: Kvinnefronten, Uranienbergvn.11, OSLO 3.

Tlf:02.693016. Tirsdag og torsdag kveld.

BRØD OG ROSER

BRØD OG ROSER ble formelt dannet 28. mars 1976. Pr. i dag finnes det grupper i Ås, Vestby, Nesodden, Gjøvik, Sandefjord, Bergen, Molde, Trondheim, Bodø, Vågen, Stamsund, Sør-Varanger, Oslo og Halden. Samlet medlemstall ligger i underkant av 1000. B&R har ingen plattform med en fullt ferdig samfunnsanalyse som medlemmene må slutte seg til, fordi vi ønsker å føre en levende debatt som et ledd i den stadige bevisstgjøringsprosessen. Vi har et felles utgangspunkt som er grunnlaget for alle lokalgruppene. B&R er radikal og samfunnskritisk. Organisasjonen ønsker en kvinnebevegelse som er sterk pressgruppe i samfunnet og som er et korektiv til tradisjonell partipolitikk. Derfor er organisasjonen partipolitisk uavhengig. Det kapitalistiske systemet er uforenlig med kvinnefrigjøring. Samtidig er vi klar over at det finnes andre strukturer i samfunnet som utbytter kvinner, og som har sammenheng med de kulturelle krefter som dominerer samfunnet. Derfor mener B&R at det er viktig ikke bare å kjempe mot vårt økonomiske system, men også mot det tradisjonelle kvinnesynet.

FORTS. S. 20.

KVINNEORGANISASJONENE

I MIDTEN AV JANUAR I ÅR SENDTE VI I "SKOLE FOR FOLKET" UT ENDEL SPØRSMÅL TIL LANDETS STØRSTE KVINNEORGANISASJONER. — VI VAR KLAR OVER AT DE FLESTE ORGANISASJONENE IKKE VILLE FÅ DRØFTET DISSE SPØRSMÅLENE SENTRALT PGA. DEN KORTE FRISTEN. VI GJENNGIR HER DE SVARENE VI FIKK. — OG TAKKER DE ORGANISASJONENE SOM SVARTE OSS.

NORSK KVINNESAKSFORENING

STIFTET 1884 — TILSLUTTET INTERNATIONAL ALLIANCE OF WOMEN

Foreningen har ca. 1000 medlemmer. vi henvender oss til kvinner og menn som vil kjempe for likestilling og kvinnefrigjøring, se vårt handlingsprogram.

NKF har lokalavdelinger i Oslo, Drammen, Løten, Molde, Porsgrunn, Stavanger og Trondheim.

Organisasjonsformen: Lokalavdelingene arbeider fritt med åpne møter, medlemsmøter, temamøter, studiegrupper osv. og tar seg av spørsmål på lokalplanet.

NKF er hovedorganisasjonen som består av alle lokalavdelingene. Arbeidsutvalget, som møter hver måned, utarbeider de prinsipielle retningslinjene for foreningens arbeid, avgir uttalelser og foretar henvendelser til offentlige myndigheter og til private. Lokalavdelingene arbeider fritt innenfor NKF's målsetting og Handlingsprogram.

NKF har utpekt tre saker som de viktigste saker i 1980, men på bakgrunn av drøftelsene i arbeidsutvalget må følgende spørsmål ansees prioritert: lønnet arbeid for alle de kvinner som ønsker det, lik lønn, bruk av kjønnskvo-tering (positiv særbehandling) for å fremme likestilling innen arbeidslivet.

NKF er partipolitisk uavhengig og har medlemmer fra de fleste politiske partier. Vi ser ikke noen umiddelbar sammenheng mellom sosialisme og kvinnefrigjøring, og mener at kvinnefrigjøring går på tvers av alle gjeldende politiske ismer.

Henvendelser kan sendes til NKF v/ Karin M. Bruzelius, Lybekkervn. 31, Oslo 3.

Med søsterlig hilsen.

INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET

I.K.F.F.

WOMEN'S INTERNATIONAL LEAGUE FOR PEACE AND FREEDOM

W.I.L.P.F.

Rådgivende status B ved FN, ECOSOC, UNESCO, spesiell rådgivende status ved FAO, ILO, UNICEF
Grunnlagt i Haag i 1915. Grunnleggere og vinnere av Nobels fredspris Jane Addams og Emily Greene Balch

Hovedkontor: 1. rue de Varembe 1211 Genève

Denne organisasjonen oppsto i Haag i 1915, på en sammenkomst av medlemmer av den Internasjonale Kvinnestemmerettsallianse. Det var et forsøk på å øve press på de nøytrale regjeringer om å megle mellom de krigførende. Der møtte kvinner både fra nøytrale og krigførende land, og fra begge sider av fronten. Dette har seinere vært en hovedhjørnestein i Ligaens arbeid: Kvinners samarbeid over alle landegrenser og alle frontlinjer. De nasjonale seksjoner har sett det som sin viktigste oppgave å være en våken samvittighet for sine egne regjeringer i spørsmål som gjelder krig og fred.

Av IKFF's historie: Den første kongressen i 1919 kritiserte Versailles-freden, forde ville legge grunnlag for en ny krig, tyske og franske kvinner hjalp hverandre med gjennreisningen, britiske protesterte mot behandlingen av Irland og mot hungerblokaden av Tyskland, tyske kvinner mot Brest-Litovsk-freden, amerikanske kvinner avslørte og offentlig-

gjorde rustningsindustriens intriger ved Folkeforbundets nedrustningskonferanser. Den norske seksjonen har ført eller deltatt i kampanjen mot NATO og mot alle NATO's krigerske aktiviteter.

Viktigste merkesaker i år: Kamp mot atomopp-rustning, mot militarisering av samfunnslivet (kvinnelig militærtjeneste, samarbeid forsvar grunnskole), fredsarbeid inn i skolen. To av våre internasjonale ledere har fått Nobel's fredspris: Jane Adams i 1931 og Emily Green Balch i 1946.

Ligaen er ingen kvinnesaksorganisasjon, den er partipolitisk uavhengig, men mange av medlemmene deltar i kvinnepolitiske og andre politiske organisasjoner. Medlemstallet er ca. 400, spredd over hele landet. Medlemsbladet "Fred og frihet" kommer 4 ganger årlig.

Alle henvendelser til: gen. sekr. Ragnhild Side, Bjerkealleen 55, Oslo 4.

NYFEMINISTENE

Nyfeministene har grupper mange steder i landet, men ikke noe sentralt medlemsregister. Nyfeministene i Sandnes er ansvarlig for internanisa vår, "Feministen". Adresser til de lokale gruppene står i hvert nummer av "Sirene".

Vi henvender oss i prinsippet til **kvinner** i alle aldre og fra alle samfunnslag.

Vår organisasjonsform er FIAT, dvs. vi har ingen valgt ledelse. Organisasjonen består av selvstendige grupper. Landsmøtet er øverste myndighet. I Oslo har kontorgruppa i oppdrag å ta seg av den løpende korrespondansen. Saker av betydning diskuteres på fellesmøtene.

Vi har ikke spesielle merkesaker fra år til år.

Forholdet kvinnefrigjøring - sosialisme er blandt de spørsmålene en nylig nedsatt plattformgruppe arbeider med for tida.

Adresse for henvendelser : Nyfeministene,
Kvinnehuset,
Rådhusgt. 2, Oslo 1
Kontortid : onsdager, kl. 17.30 - 19.30.

Forøvrig viser vi til heftet "Kvinnerns eget verk". Heftet kan bestilles fra kontoret vårt i Kvinnehuset, og koster kr. 12,- pr. stk.

Med vennlig hilsen
kontorgruppa
Nyfeministene.

LESBISK BEVEGELSE

Lesbisk Bevegelse har fellesmøter hver 1. og 3. fredag i måneden, kl. 18.30. Kontortid hver fredag 17.00-18.30.

Vi startet 5. september 1975, en del fra DNF.48 og en del fra allerede eksisterende kvinneorganisasjoner.

I dag er vi ca. 60 medlemmer, antallet har variert noe gjennom årene.

Vi henvender oss i særlig grad til andre kvinner, og slåss for at lesbianismen skal være et bra og mulig alternativ for alle kvinner som ønsker det.

L.B.'s organisasjonsform: Vi er bygd opp etter feministisk tradisjon, d.v.s. ingen ledere. Fellesmøter, hvor alle medlemmer har stemmerett, er vårt høyeste organ. Basisgruppene er selvstyrte og velger selv sine oppgaver. Kontorgruppa besvarer post og har arkivet.

Avisgruppa lager medlemsbladet og trykker dette. Kort sagt har vi "flat struktur".

Årets hovedparoler er følgende:
FRYKTEN FOR LESBISKE ER FRYKTEN FOR SELVSTENDIGE KVINNER.

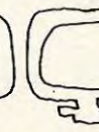
LESBISKE ER EN VIKTIG OG VIRKELIG DEL AV KVINNEBEVEGELSEN.

VOLD MOT LESBISKE ER FASCISME.

Vi mener det er nær sammenheng mellom sosialisme og kvinnekamp. Sosialisme er som kjent et vidt begrep, etter vår mening er kvinnekampen i mange henseende en sosialistisk retning, den radikale feminismen f.eks. De to begrepene henger nøye sammen og er vanskelig å skille fra hverandre i denne sammenheng.

Norsk Kvinneforbund

Norsk Kvinneforbund ble stiftet i 1954 ved at Norsk Husmorlagsforbund og Norsk seksjon av Kvinner Demokratiske Verdensforbund slo seg sammen.

Den nye organisasjonen som oppstod etter sammenslåingen, fikk en meget bred plattform. Dens hovedoppgaver var kampen mot arbeidsløshet, for opprettelse av mødrehygienekontorer, kamp mot matlapper som betaling for nødsarbeid, kamp mot tvangsauksjoner og utkastelser, underskriftskampanje for "Stockholmsapellen mot atomvåpen", innsamling til Vietnam, for atomfrie soner osv.

Den brede plattformen har vi også idag. I følge vårt prinsippprogram arbeider vi nå på tre fronter: Bedring av kvinners livs- og arbeidssituasjon, alle barns rett til trygghet og omsorg, fredsak - i ordets videste betydning.

Det siste året var Alta-saken, oljeboring nord for 62. breddegrad og kampen mot nye atomvåpen våre hovedsaker vedsiden av en innsamlingsaksjon til Ghassan Kanafanis Kulturfond.

Norsk Kvinneforbund mener at uten en norsk sosialisme - ingen reell kvinnefrigjøring. Vi er et sosialistisk kvinneforbund som ikke er tilsluttet noe politisk parti, og vil arbeide for en fredelig overgang til sosialisme.

Vi har flat organisasjonsstruktur. Landsstyret møtes to ganger i året, forbundsstyret kommer sammen hver 6. uke og arbeidsutvalget leder arbeidet mellom styremøtene. Bladet vårt heter "Kvinner hjemme og ute", og har eksistert i 30 år.

- HVORDAN LÆRE Å BLI LÆRER ?

I Norge idag går studenter tre år på pedagogiske høyskoler før de kommer ut med lærervitnemålet og er formelt kvalifiserte til å undervise i grunnskolen. I løpet av de årene skal de ha tilegnet seg kunnskaper og innsikt som gjør at de mestrer denne oppgaven bedre enn om de hadde brukt tre år til andre ting. Fra ulike hold har det fra tid til annen blitt stilt spørsmål om det fagstoff og de arbeidsmåter som preger studiet, setter lærerstudenter bedre i stand til å gå løs på de problemer som fins i dagens skole. Ville de ikke være like godt hjulpet med erfaringer utenfor lærerutdanningsinstitusjonene? Utsagn fra ferdigutdannede lærere om at praksisperiodene var det de lærte av, ellers var det så som så, er overveldende vanlige.

- HVORDAN FUNGERER NORSK SKOLE IDAG ?

Norsk skolesystem kan ses som en overbygning på den ideologiske-økonomiske basis i vårt senkapitalistiske samfunn som er høyt teknifisert. Det er etter hvert godt beskrevet at skolen har både manifeste (erklærte) funksjoner forankret i formålsparagraf og fagplaner, og som ved første øyekast kan fylle enhver med velvilje og tillit, og den har latente (skjulte) funksjoner. Det siste kan avsløres når vi ser hvordan karaktersystemet fungerer som sorteringsmekanisme, og hvordan organiseringen av skolen utvikler egenskaper som er tilpasset næringslivets behov. Eksempler på det siste kan være skolens organisasjon og krav til elevene om å møte til fastsatt tid, være til stede så lenge det er bestemt, arbeide med opp-

PEDAGOGISK TEORI I LÆRERSTUDIET — FRA „SKOLEKUNNSKAP“ TIL REFORM ELLER REVOLUSJON ?

AV LEKTOR VED SAGENE LÆRER-
SKOLE INGER ANNE KALBEIN.

Ikke minst aktuelt har spørsmålet blitt for progressive studenter og lærere som påpeker grunnskolens og lærerskolens forankring i middelklassens kultur og verdier, og som ut fra egen middelklassebakgrunn vil skaffe seg forståelse for arbeiderklassens kultur og kunnskaper og utvikle solidaritet med denne klassen, eventuelt forsterke egen klassetilhørighet. "Det nødvendige seminar" ved Tvindskolene i Danmark har som konsekvens av dette lagt opp en lærerutdanning hvor ca. en tredjedel av studiet skal foregå på arbeidsplasser i industri og andre deler av næringslivet, hvor studenter går inn som vanlige arbeidere for perioder opp til ni måneder. Og kanskje er det riktig at en lærer vil stå bedre rustet til å gå løs på læreryrket med erfaringer som industriarbeider og serveringspersonale eller å ha haiket eller kjørt i gamle busser jorda rundt.

Når jeg fremdeles underviser i pedagogisk teori i en tradisjonell lærerutdanningsinstitusjon, er det ikke fordi jeg vil forkaste denne tilnærmingen til lærerutdanningen. Jeg mener det er viktig at studenter skaffer seg erfaring fra forskjellige samfunnsskisser før, under og etter lærerstudiet, men teorien har også sin plass. Den kan brukes til å forstå hva som skjer i norsk skole, og være et redskap til å utnytte de muligheter som fins innenfor de grenser lover, planer, reglement og budsjetter setter, eventuelt påpeke urimeligheter ved disse. Og arbeidsmåter i lærerstudiet kan bidra til å avløse lærerroller som studenter og lærere har med seg etter minst tolv års erfaring på skolebenken i et hittil ganske lærersentrert undervisningssystem.

gaver de blir pålagt og kanskje ikke selv har lyst til, og arbeide med dem så lenge de får beskjed om. Generell vurdering i skolen kan ses som et ledd i oppdragelse til "rettferdig ulikhet" - elevene lærer seg å godta at noen gjør det bedre enn andre og derfor skal belønnes høyere enten med karakterer, stjerner, privilegier eller rosende omtale. Som lærer blir man en del av dette systemet. Men som lærer er man bare forpliktet til å godta dets manifeste funksjon, ikke dets latente. Progressive lærere arbeider for å skape et mer rettferdig samfunn og en mer rettferdig skole. Det siste blir ofte sett på som et middel til det første. Det kan diskuteres hvor stor påvirkningsmulighet skolen har i et mediapregt samfunn, men det kan fastslås at noen betydning har den over ni år, kanskje ikke minst ved sin latente funksjon.

-KUNNSKAP OG/ELLER TRIVSEL I SKOLEN ?

De siste årene har det vært hevdet at skolen vil best tjene elevenes interesser ved å gi dem kunnskaper. "Trivselskolen" har fått en negativ klang. Til dels har forsvarene for kunnskap stått for overslag fordi de ikke har stilt spørsmål om hva slags kunnskap - den har blitt gjort objektiv. Og ved nærmere ettertanke er vel ikke kunnskap det? Alle vil være enige om behovet for å kunne lese, skrive og regne i vårt samfunn, men sett i forhold til de ni årene man har til rådighet, blir det mye tid igjen etter at grunnleggende ferdigheter er lagt på disse områdene. Hva slags kunnskap skal skolen formidle resten av tida, og hvordan skal lærerne gjennom utviklingen av kunnskap

bidra til å gi elevene selvtilitt, ansvar og kampvilje? Dersom trivselskolen kan bidra til å gi elevene tro på seg sjøl, samhörighet og initiativ, vil ikke jeg forkaste den. Og jeg ser ingen uforsonlige motsigelser mellom trivsel og kunnskap. Og jeg vil gjerne være med på både finger-maling og knapphullssyng, tøysevers og skjemautfylling i skolen idag.

Sett fra makronivå kan det sies at dette er med på å tilpasse elevene til det eksisterende samfunnssystem, fra klasse-romssynspunkt er det snakk om å ruste elevene ut til best mulig å kunne møte dette samfunnet med kunnskap, fantasi og sjøltillit, dersom skolen kan bidra til det. Jeg nekter å tro at karaktersystemet og eksamener som jeg absolutt er imot, må legge sin klamme hånd på hva som skal foregå f. eks. i 3. klasse.

-KONSEKVENSER FOR PEDAGOGISK TEORI I LÆRERSTUDIET.

Dette kan gi utgangspunkt for pedagogisk teori i lærerutdanningen. Teorien kan brukes til å klargjøre de rammer som fins og identifisere de rammer som eksisterer og identifisere de muligheter som fins innenfor disse rammene, og hvordan lærere har forsøkt å utnytte dem. Det er også viktig å avsløre skolens funksjon, både manifest og latent; men ikke på en måte som gjør at skolens klassekarakter blir så overskyggende at den eneste funksjon man får som lærer blir å arbeide for revolusjon. Det er et overordnet mål, men revolusjon vil komme som en forandring i samfunnets basis, ikke i overbygninger som for eksempel skole. Hva gjør vi i norsk skole uka etter revolusjonen? Arbeid i dagens skole med å identifisere og utvikle gode arbeidsmåter, klare målsettinger og viktige kunnskapsområder vil være det grunnlaget vi må bygge på... Pedagogisk teori har vært brukt med vekt på ideologikritikk på makroplanet i lærerutdanningen de siste årene. Til tider kan den ha manglet kontakt med skolens virkelighet. Av og til også med samfunnsutviklingen -- kritikken med hensyn til kvalifisering av arbeidskraft må nyanseres når vårt samfunn som andre teknifiserte land, står overfor en utvikling som fører til at stadig flere unge ikke vil kunne få arbeid. Mikroprosessorer vil antagelig ytterligere intensivere denne utviklingen. Mange progressive studenter har forlatt lærerskolene med store mål når det gjelder skolens betydning både for den enkelte elev og som revolusjonær kraft. Etter svært kort tid oppdager de at virkeligheten i skolen ikke oppfyller idealer og målsettinger, og ofte har det ført til at unge lærere utvikler en autoritær praksis og finner kortsiktige, kunnskapsrettede mål. Jeg er ikke sikker på at det tjener elevenes interesser og heller ikke samfunnsforandringen. Derfor tror jeg at pedagogisk teori i lærerstudiet må konsentrere seg om reformvirksomhet og strategier. Det må arbeides med konflikter mellom skolens oppgaver og funksjoner sett fra makronivå og de oppgaver den enkelte lærer vil få på sin arbeidsplass med sine elever. De konkrete rammene for skolens virksomhet må klarlegges, den frihet som kan utnyttes organisatorisk ved valg av lærestoff og arbeidsmåter. Etterhvert kan vi finne mange eksempler å lære av. Det bør arbeides med hvordan bygge opp tillitsforhold til elever, foreldre og

kolleger. Det må legges vekt på hva som skjer når lærere tar opp stoff og arbeidsmåter som kommer i konflikt med etablerte verdier og politiske holdninger eller når lærere står fram med en radikal politikk i lokalmiljøet. Her har vi de senere år fått mange erfaringer som bør brukes til videre arbeid med strategier og konsolidering.

En annen side ved arbeid med generell pedagogisk teori er at den kan gi orientering og forståelse som gjør framtidige lærere mer sikre på at de kan makte oppgaven som lærer. I dag ser vi tendenser til spesialisering, identifisering av elever som problemer og henvisning til spesialister utenfor klassen blir stadig mer vanlig. Jeg tror ikke vi tjener elevenes utvikling ved umiddelbart å se avvikende adferd som problem, og gjøre eleven oppmerksom på at han/hun er et problem ved å starte en kortere eller lengre runde til leger, spesialpedagoger, psykologer m. fl. Det er klart at dette er nyttig personale, også i skolesammenheng, men de bør brukes med omhu. Læreren bør i alle fall ikke føle seg som nederste ledd i et hierarki av spesialister som alle vet bedre. Ofte kan det være læreren som gjennom sitt kjennskap til eleven vet best og kan gi best hjelp og støtte i en vanskelig situasjon. For å kunne det må læreren tro at han kan..

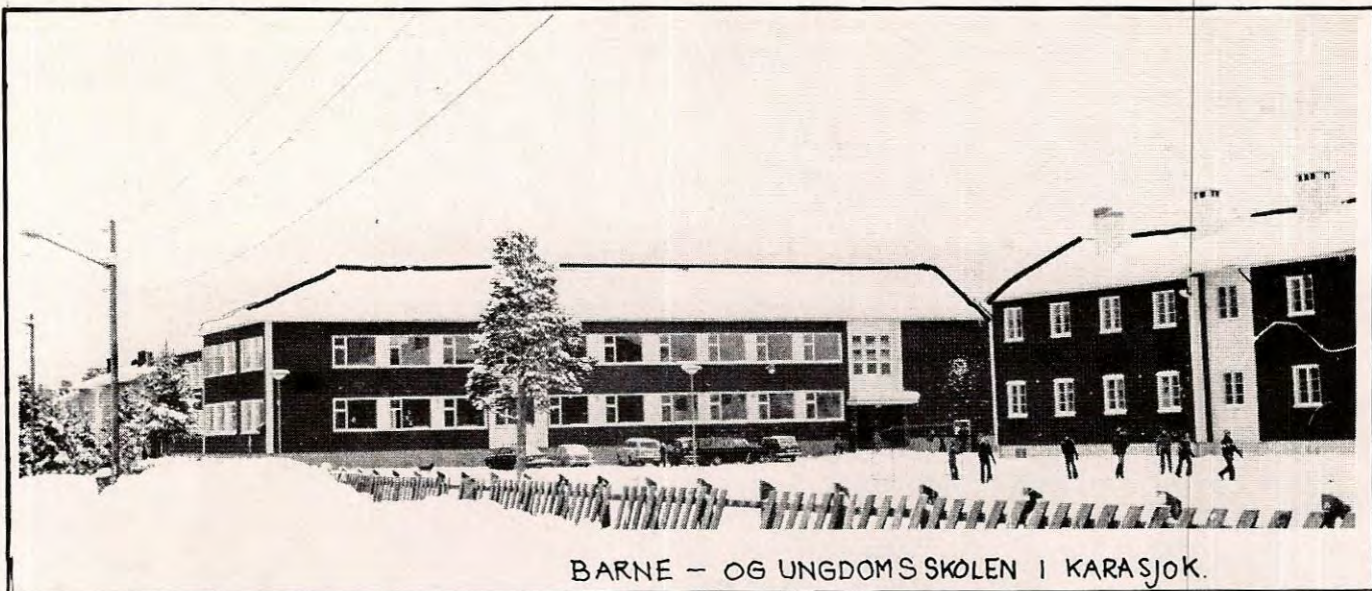
-KONKLUSJON

I arbeidet med pedagogisk teori i lærerutdanning har vi i løpet av 70-årene kommet vekk fra pedagogikk som et kunnskaps-fag av typen navn, årstall og teorier. I stedet har vi brukt teori som har lagt vekt på å se hvordan skolen fungerer i samfunnet og hvilke interesser den tjener når vi betrakter utdanningssystemet i et samfunnsperspektiv. Etter hvert har dette ført til holdninger som den at vi lite kan gjøre i en skole under det kapitalistiske system og en motløshet på oppgaven som lærer fordi skolen rekrutterer til dette systemet og fremmer holdninger so passer i et slikt system. Håpet om å

lage en undervisning og skole som fremmet revolusjon var uttalt, i praksis viste det seg å være vanskelig, også fordi vi ikke hadde noen strategier for hvordan og med hvilken type undervisning dette skulle kunne gjøres.

De siste års vekt på kunnskap i skolen kan ses på som et forsøk på å konkretisere hvordan lærere fremmer holdninger og inn-sikt som er viktig for arbeiderklassens barn og et mer rettferdig samfunn i framtida - men dette er noe vi tror og ikke vet noe om. Skole med vekt på trivsel er satt som motsigelse til dette, noe jeg tror er feil. Vi har mange undersøkelser fra mange land over lengre tid som viser at det konkrete kunnskapsinnhold som formidles i skolen, fort blir glemt. Derimot vil selvpplevelser, holdninger og kunnskaper som brukes daglig, holdes ved like og følge ungene videre.

Skolen skal i første rekke tjene elevene og deres behov. I et samfunn som gir ungene liten utfoldelsesmulighet hjemme og få voksenkontakter, kan utfoldelse og kontakt være en viktig oppgave for skolen. Med en massemediapåvirkning som spyr ut informasjon og verdier mer effektivt enn

BARNE - OG UNGDOMSSKOLEN I KARASJOK.

SKOLEN I SAMELAND

av JOHN GUSTAVSEN

Samene har i 250 år opplevd tvangsfor-
norsking og undergraving av samisk språk
og kultur. Skolen i Sameland har virket
som et fremmedelement, - og sjelden har
disse problemene kommet fra for de an-
svarlige - norske myndigheter og norsk
offentlighet. April-utgaven (1979) av
tidsskriftet Pedagogen er et unntak for-
di det også er skrevet av samene selv,
om enn på norsk, påpeker artikkelfor-
fatteren.

Finnmarks apostel, Thomas von Westen,
var mannen som startet det som kan kal-
les skole for samer. Nå, noen samisk sko-
le var det langt fra snakk om, men et
Seminarium scholasticum som skulle gi
misjonærer innføring i samisk. Samtidig
(1717-28) skulle samiske gutter få under-
visning i norsk og bibelkunnskap. Første
året gikk det "4 norske og 2 lappiske
Drenge" i von Westens strengt tatt
dansk-språklige skole.

Fredrik IV fikk i 1714 opprettet et
misjonskollegium, og dette fikk ansvaret
for misjon i India (1715), i Sameland
(1716) og på Grønland (1721). von Westen
stod som leder av nok et Seminarium
domesticum (1719-28), men det ble også
nedlagt etter hans død. Biskop Krog i
Trondheim, ville fjerne all samisk un-
dervisning. Samisk skulle ut av både
skole og kirke! Og slik har det norske
storsamfunns holdning til dette spørs-
målet pendlet helt opp til vår tid.
Svinger pendelen så inn i fremtiden?

Knut Leem, kjent ordbokskaper, ledet i
årene 1752- 74 Seminarium lapponicum
som kunne utdanne samer og "behandle
dem i deres eget sprog til Missions-
verkets bedre Frugt og Fremgang iblant
dem". Men biskop Bang (1773-89) foraktet
samisk og fikk seminaret nedlagt.

Det gikk tregt med misjonen så lenge
språkmuren både var tjukk og tung å
komme over. Prost Deinboll i Vadsø fikk
Stortinget med på å opprette Seminaret
på Trondenes (1826-48). Samisk for sam-
er og norske i samiske distrikter, kom
nå på timeplanen. Samtidig var det kref-
ter i gang for å få pakket vekk samisk-
undervisningen. Derfor ble den lagt til
et læreseter i Alta i 1866 fordi "Bestyr-
erne ved seminaret hevdet at undervis-
ningen i samisk virket forstyrrende på
den øvrige undervisning".

Utpå 1870-tallet innså fornorskingsfor-
kjemperne at de hadde brukt for milde
virkemiddel under "de særegne Forhold"
(ekspedisjonssjef Herzberg 1877). Der-
med satte en hardere fornorsking inn.
Lærerinstruksen av 12. okt. 1880 fastslo
at samisk og finsk kun måtte brukes om
det var "uomgjengelig fornødent", og det
selv om flertallet av barn ikke kunne
norsk. von Westens lærebok på dansk-
samisk ble ansett som en hindring for
framgangen på skolen. 1880-vedtaket, og-
så kalt "fornorskingens Magna Charta",
førte til ren prøyserdisiplin i skolen:
Elevene måtte stå oppreist og lire av
seg lekser og vers de ikke skjønnte en

døytt av. Dette karakteriserte embetsmennene som "en merkbar Væxt".

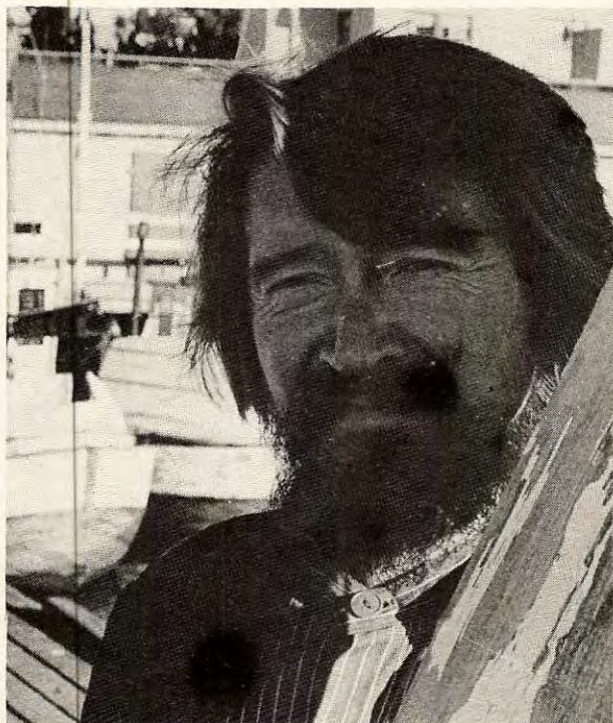
I 1853 ble det opprettet 8 friplasser i Tromsø for elever som behersket samisk (senere også finsk) og som ville virke som lærere. Skoledirektør Thomassen-en hard fornorsker- fikk avskaffet denne utglidningen i norsk politikk i 1904. Thomassen ville ofre en generasjon for å oppnå "det egentlige omslaget"- fullstendig fornorsking.

Mye av energien har gått med til å bekjempe samisk i skolen. Men de samiske lærere og/eller de som stilte seg solidarisk med samene, har på sin side kjempet med ryggen mot veggen for å redde språket.

En av disse forkjempere heter Per Fokstad og kommer fra Tana. I 1924 foreslo han samisk begynneropplæring med norsk som fremmedspråk, samisk historie- og samfunnslære og opprettelsen av et samisk institutt og akademi. Mange så på Fokstad som en tulling. Fokstad, - han kjempet like til sin død for 5 år siden, for sin sak, fikk mange ganger bladet påskrevet. Vi tar her med hva den parlamentariske skolekommisjonen fra 1922-26 uttalte:

"Lærer Fokstad er en ivrig agitator for innførelsen av det lappiske språk i skole, kirke, rettsvesen, i kommunal-, fylkes- og statsadministrasjonen. Hans fremtidsdrøm er at det lappiske folk får sin opplæring i skolen på sitt eget språk, vil det utvikle seg til et fremragende kulturfolk. (....) Denne P. Fokstads skoleplan er i grunnen ikke noe annet enn noe gammelt oppkok fra Stockfleths tid..."

Skolekommisjonens sluttstrek er blitt stående som et evig signal for hva norsk skolepolitikk har vært:

STATSSEKRETÆR OLA SKJOLÅS FRA LANDBRUKS-
DEPARTEMENTET DELTOK PÅ NORSKE SAMERS
RIKSFORBUNDS LANDSMØTE I SNÅSA 1979:
— HVA GODT HADDE HAN Å SI ?

JOHN GUSTAVSEN.

"Samene har ikke utviklet kultur for bofasthet, bare til nomadeliv.(...). Man har heller ikke gjort erfaringer som skulde peke på at nogen annen samisk kultur overhode lar seg oparbeide; forholdene ligger ikke således an; folkets hele egenart og begavelse peker ikke i den retning...."

Lite endret seg de første tiårene. Først i 1948 foreslo Samordningsnemda for skoleverket tospråklige bøker og 1/2 stilling i samisk ved Tromsø lærerskole. Kommiteén til å utrede samespørsmål av 1956 foreslo tiltak som ennå ikke er akseptert. Lov og folkeskolen av 10.4 -59 hadde med en passus om at "Etter avgjørelse av departementet kan det brukes samisk til opplæringsmål i skolen." Først i 1967 ga dette seg utslag i praktisk skole. Lov om grunnskolen av 1969 og Mønsterplanen (1974) åpner adgang for samisktalende (mange sameforeldre er ikke samisktalende) til å kreve opplæring i samisk for sine barn.

Ser vi på de siste års planer for norsk skole, er det pinlig lite om samer og samisk. Mønsterplanen nevner sågar at lærerne skal gjøre sitt til for at "de (samisktalende barn) også i framtiden kan høre norsk og være i et norsktalende miljø". (MP. s. 129). Et annet eksempel på statens mangel på prioritering av utdanning for samebarn er at søknaden fra Samisk Utdanningsråd på 1,1 mill. kr. ble avspist med 0,3 mill. kr. for 1980.

Virkeligheten i 1980 betyr fortsatt kamp for samiske rettigheter. Dette gjelder ikke bare rett til vann og land i Same-land, dette gjelder rett til å bruke sitt eget morsmål, enda FNs menneskerettighetserklæring fra 1948 - som Norge, Sverige, Finland og Sovjet har ratifisert - skal garantere folkeslagenes rett til å utvikle sine respektive språk..

RETTSAK CARL I. HAGEN-HALFDAN KARLSEN

12. februar starter en rettsak av stor prinsipiell betydning for skolefolk. Formann i "Fremskrittspartiet", og ansvarlig redaktør av avisa "Fremskritt", Carl I. Hagen, er saksøkt av lektor Halfdan Karlsen i Lørenskog. Halfdan Karlsen vil ha kjent døde og maktesløse endel grove og injurierende påstander som framkom i "Fremskritt" høsten 1978 om hans undervisning. "Fremskritt" omtaler den som såkalt "marxist-leninistisk indoktrinering".

Denne rettsaken er viktig forde Halfdan Karlsen er blitt hengt ut i full offentlighet på klart sviktende grunnlag. Dersom en slik praksis skulle bli vanlig i landets aviser, ville lærerne som yrkesgruppe få en svært utsatt posisjon. Det ville styrke frykten for å ta opp kontroversielle spørsmål i undervisninga, styrke tendensen til overdreven sjølsensur og føre til en kvalitativt dårligere undervisning for elevene. Kritisk undervisning, saklighet og flersidighet er klart i samsvar med målsettinga i skolelover og fagplaner. Lærere og elever har en viss frihet i valg av lærestoff og bøker. Men hvem vil våge å gå utenom "allment aksepterte" lærebøker og lærestoff dersom en med det risikerer å bli hengt ut i avisene.

Vi har i avisa vår, "Skole for folket", presentert det undervisningsopplegget Halfdan Karlsen ble angrepet for - et opplegg i emnet kvinnehistorie som etter vår mening er prega av vilje til å ta opp et kontroversielt tema på en flersidig, problemorientert måte. Halfdan Karlsen har fått sterk støtte fra fagkyndig hold på at han har undervist utfra et

faglig og pedagogisk forsvarlig opplegg, og ikke presentert elevene for noen "håndbok i revolusjon", slik "Fremskritt" hevder. Vi for vår del har også vurdert Halfdan Karlssens opplegg. Vi mener det er godt egna til å fremme elevenes bevissthet om kvinnes historie og likestillingsspørsmål. Langt flere burde ta opp denne tråden i norsk skole.

Halfdan Karlsen har ikke lagt skjul på at det finnes et marxistisk syn på kvinnespørsmålet. Han har også brukt marxistisk litteratur for å belyse dette nærmere. Saken kan har reist mot Carl I. Hagen er således blitt en prøvestein på retten til å bruke marxistisk litteratur i undervisninga ved siden av, og som motvekt til, den borgelige litteraturen som nesten totalt dominerer norsk skole. Vi mener at en lærer som hevder retten til å gjøre elevene kjent med problemstillinger og synspunkter fra venstresida i norsk politikk, fortjener full støtte fra det store flertall elever, lærere og foreldre så lenge undervisninga er saklig, flersidig og kritisk.

Folk flest vil ikke være tjent med en skole der arbeiderklassens historie og kultur er mer eller mindre utelatt og undertrykt, der synspunkter fra venstresida blir feid fullstendig under teppet og oversett. En slik skole får vi lett dersom slike angrep som det Carl I. Hagen har satt igang, skulle få gjennomslagskraft.

Vi vil derfor oppfordre alle som er interessert i en skole der undervisninga er prega av flersidighet og saklighet - med rom for innslag fra venstre - om å støtte Halfdan Karlsen

— SOSIALISTISK SKOLEFORUM —

KLASSEKAMPEN — tirsdag 28. november 1978, nr. 276

RETSSAKA ER BERAMMET
TIL 12., 13. og 14. FEBRUAR
1980 VED
ASKER og BÆRUM
HERREDSRETT,
SANDVIKA.

CARL I. HAGEN'S PROSESSFULLMEKT
H.R. ADV. ALF NORDHUS

HALFDAN KARLSEN'S PROSESSFULLMEKTIG
H.R. ADV. KARL WAHL-LARSEN

Lektorlaget støtter Halvdan Karlsen

Norsk Lektorlag har behandlet anmeldelsen som læreren Halvdan Karlsen har reist mot bladet «Fremskritt». Bladet til Fremskrittspartiet kom tidligere i høst ut med et gedigent hovedoppslag med angrep på lærer Halfdan Karlsen. Karlsen er lærer ved Lørenskog Videregående skole. «Fremskritt» påstår at han driver «venstreekstremistisk» undervisning. Bladet nekta å trekke tilbake beskyldningene. Vi trykker her brevet fra Norsk Lektorlag til statsadvokatene i Eidsivating.

«Statsadvokatene i Eidsivating Storgt. 32 Oslo 1
AD ANMELDELSE NR. 33183/78 TIL OSLO POLITIKAMMER, KRIMINALAVDELINGEN

Norsk Lektorlag viser til lektor Halvdan Karlssens anke av påtalemyndighetens avgjørelse om ikke å reise offentlig tiltale mot ukeavisen Fremskritt.

Norsk Lektorlag vil i denne forbindelse opplyse at organisasjonen anser denne saken for å være av meget stor prinsipiell betydning. En lærer i grunnskole og videregående skole er i stor grad utsatt for ugrunnede personlige angrep. Disse angrep kan være av bevisst politisk karakter, eller de kan skyldes rene misforståelser blant elevene.

Halvdan Karlssens sak er desto mer alvorlig ettersom en ansvarlig avis uten nærmere undersøkelser på kompetent hold henger ut en lærer med full offentliggjørelse av skole og navn. Norsk Lektorlag har foretatt

nærmere undersøkelser av lektor Karlssens pedagogiske opplegg ved sitt faglig-pedagogiske utvalg. Dette har funnet undervisningsopplegget fullt forsvarlig. Vi er videre i besiddelse av uttalelsen fra en rekke andre kompetente kilder hvis fagkunnskap vi har all grunn til å stole på. Alle konkluderer med at Karlssens faglige opplegg er forsvarlig.

Norsk Lektorlag mener at denne saken har en slik karakter at utfallet av den vil kunne virke sterkt inn på lærernes rettssikkerhet.

Da vi på bakgrunn av dette mener at saken har stor allmenn interesse, anmoder vi Statsadvokaten om å reise tiltale.

På grunn av sakens alvorlige karakter har Norsk Lektorlags sentralstyre vedtatt å dekke eventuelle utgifter for lektor Karlsen dersom han må gå til privat søksmål.

For Norsk Lektorlag
Med vennlig hilsen
Oddmund Harrø

SOMMERSEMINAR

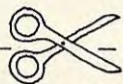
Du husker hvordan det er å ha sommerferie. Velfortjent og nødvendig! Men ut i august begynner det å krible. Spenninga angående det nye skoleåret begynner å rase gjennom hodet. Og du begynner å tenke på forberedelser og leter etter gode ideer. Men det er vel ikke slik med deg heller at du får samla de gode ideene og satt dem ut i praksis. Når skolen kommer, så blir det så mye å gjøre at den vanlige rutina tar overhånd.

--MEN den andre uka i august, fra 4. - 8. eller 10., har Sosialistisk Skoleforum planer om å arrangere et SOMMERSEMINAR FOR LÆRERE! Det er akkurat på den tida da kriblinga er som verst. Våre planer innebærer at vi skal drive med både de fjerne og nære ting. Kritisk flersidig undervisning blir et nøkkeltema. Og så skal vi drive med planlegging av undervisning i grupper. Det vil være noe å begynne skoleåret med. Det blir liksom ei god matpakke å ta med seg på turen gjennom skoleåret!

Vi vet om mange som stiller seg positivt til planene, og vi har jobba en del allerede for å finne et sted osv. Allerede nå har vi flere racere som vil være med. Men det er vi vanlige racere som må til for at det skal bli noe bra ut av dette.

DERFOR VIL VI MED DETTE GJØRE EN SLAGS MENINGSMÅLING: - Kunne du tenke deg å være med på et slikt sommerlærerseminar eller hva det skal hete? Gi livstegn fra deg! Fyll ut lappen nedenfor og send den inn til oss. Reaksjonen er ikke bindende. Du trenger ikke være medlem av SSF for å være med. Men vi trenger en liten pekepinne om hvor stort sted vi trenger osv. Prisen blir et sted mellom kr. 80.- og kr. 130.- pr. døgn alt etter hva slags sted vi ønsker. Det koster jo å leve om vi holder oss hjemme også.

Synes du sommerseminaret til SSF skal være på 3, 5 eller 7 dager? HEI OG HÅ!
HAR DU FORSLAG TIL TEMA SOM VI BØR TA OPP?

JEG VIL VÆRE MED ☐
JEG FORESLÅR 3 DAGER ☐
5 DAGER ☐
7 DAGER ☐

FORSLAG TIL TEMA:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

NAVN: _____
ADR: _____

HER KAN DU BESTILLE TIDLIGERE NUMMER AV "SKOLE FOR FOLKET"

Nr. 1-2 1978, (24 sider), kr. 5,-.

- Hva har skjedd med skolen?
- Evaluering - skussmål - karakterer.
- Møte med Sverre Asmervik. - "Og så kom vi til Norge."
- Yrkesforbud. - Seppola - Folkvord.

Nr. 3-4 1978 (24 sider), kr. 5,-.

- Livssynsorientering som obligatorisk fag. Kristendom som valgfag.
- EVA II. Karakterdebatt.
- Yrkesforbud.
- Fritidshjem.

Nr. 1-2 1979, (24 sider), kr. 5,-.

- Dialektaksjonen.
- Norskopplæring og språklig undertrykking.
- Uro, bråk og frekkheter.... Hvordan møter vi disiplinproblemer i skolen?
- Lekesentrene.
- Matematikkfaget.

Nr. 3-4 1979, (60 sider), kr. 10,-.
Temanummer:

- Indoktrinering i skolen?
- Venstrevridd undervisning?
- Hva sier lærerplanene?
- Høyrevridde lærebøker.
- Kritisk, problemorientert undervisning.
- Elevaktiviserende metoder.
- Avisklipp.
- Opplegg i kvinnehistorie brukt i videregående skole.

Nr. 1-2 1978, á kr. 5,-stk.
Nr. 2-3 1978, á kr. 5,-stk.
Nr. 1-2 1979, á kr. 5,-stk.
Nr. 3-4 1979, á kr. 10,-stk.

Navn:Adr.:
Skole:

LEKESENTRENE — HVOR BLE DE AV ?

SOSIALUTVALGET HAR FORESLÅTT Å NEDLEGGE LEKESENTRENE gjennom følgende formulering av vedtak:

1. Prøveordningen med lekesentrene oppheves.
2. Sosialutvalget mener at en nå bør se på hvordan en kan nytte de ressurser en har, slik at de kommer flest mulig barn i den enkelte bydel til gode.
3. I denne situasjonen finner sosialutvalget at det f.eks. er større behov for skolens fritidshjem enn for lekesentra.
4. De ressursene som hittil er blitt brukt i lekesentrene overføres derfor til skolesjefens administrasjon, og forutsettes nytt til fritidshjem.

5. Det tas opp forhandlinger mellom kommunen og de ansattes organisasjoner om endelig plassering av de ansatte. Det forutsettes at ingen sies opp, og at de som ikke ønsker å følge med over i skoleadministrasjonen, forsøkes omplassert innen kommunen, og at de beholder sin lønn.
6. Skolesjefen bes legge fram en egen sak ang. utnyttelsen av lokalene. De lokalene som er egnet til det, tas i bruk som fritidshjem, mens de øvrige vurderes til annet bruk, f.eks. barne-parker, korttidsbarnehager, til disposisjon for bydels utvalgene eller liknende. Arealene bør ellers sikres til lekeområde for barn."

Saken får sin avgjørelse i FORMANNSKAPET.
(Sosialnytt, nr. 20 årgang 5 1979).

På Manglerud samla unger og voksne seg til motangrep for å forsvare lekesentrene

Sosiale Etaters Fagforening, avd. 73 av NKF sendte følgende vedtak til finansutvalget:

"Sosiale Etaters Fagforening(SEF), gr.5, lekesentrene, har behandlet nedleggelsen av lekesentrene på medlemsmøte 8/11-79. Vi fattet enstemmig vedtak om følgende uttalelse:

"Lekesentrene i Oslo har eksistert som prøvedrift i 15 år, og består idag av 18 lekesentre som dekker et fritidstilbud til ca. 4000 unger i alderen 7-14 år. Sosialutvalgets vedtak setter med et pennestrøk strek over hele virksomheten, uten annen

begrunnelse enn vanskeligheter med å prioritere kommunens knappe økonomiske ressurser, og at det da i denne situasjonen, er viktigere å prioritere skolens fritidshjem enn fortsatt lekesenterdrift.

Sosialutvalget antar videre at oppretting av nye fritidshjem vil sikre flere unger i bydelen et tilbud. Dette må bero på en misforståelse da hvert enkelt lekesenter dekker fra 120 til over 300 unger i forholdsvis fast bruk. Et fritidshjem vil dekke toppen 40 barn (avhengig av lokalenes størrelse). Om en i tillegg vurderer fritidshjemmenes åpningstid i forhold til lekesentrene, vil en se

at lekesentrene har et åpent tilbud året rundt, inkludert ulike ferietider, mens det ved skolefritidshjemmene er et absolutt unntak hvis de holder åpent på fridager og i skoleferier.

Vårt utgangspunkt har vært, og vil alltid være at begge typer tilbud må sikres, altså både fritidshjemstilbudet som sikrer behovsprøvet tilsyn for 1.- og 2.-, evt. 3.-klassinger, og det åpne lekesentertilbudet til 1. - 7. klassingene.

Videre begrunnelse for vedtaket skulle også være, ifølge artikkel i Arbeiderbladet 7/11-1979 at "Lekesentrene ikke er tilfredstillende organisert" og at Sosialutvalget på besøk på sentrene bare har funnet "at et mindretall av sentrene fungerte slik kommunen har bestemt". Videre at "Sosialutvalget erfarte på sine besøk at det ved et stort antall sentre var for få, eller ingen voksne tilstede".

Sosiale Etaters Fagforening, gr.5, har undersøkt omstendighetene omkring de foretatte besøk, og vil bare understreke at årsakene til stengte sentre/for få voksne tilstede, har vært helt ordinære grunner som godkjent/pålagt virksomhet, badetur med unger, innkjøpsturer på byen o.l.

Dersom det hadde vist seg at personalet ved enkelte lekesentre skulket jobben ville dette være en alvorlig som selvsagt hadde måtte føre til vanlige disiplinære tiltak fra lekesenteradministrasjonens side. Men en eventuell påvisning av slike forhold kan under ingen omstendigheter brukes som argument for å legge ned lekesentrene.

Vi vil også minne finansutvalget om allerede foretatte undersøkelser angående lekesentrenes berettigelse og bruk, og vil kort vise til tre forskjellige dokumenter i den sammenheng:

- 1) Rolv Lian som på oppdrag fra Oslo kommune gjorde en undersøkelse om lekesenterdriften i byen og konkluderte med at behovet for videre utbygging var stort. (Lian: Utredning om lekesentrenes funksjon, 1971).
- 2) Gammelsrud og Frobenius' rapport om svenske og danske lekesentre, samt en vurdering av den norske lekesenterdriften, hvor konklusjonen er at driften i Norge må videreutvikles.
- 3) De behørigs bydelsutvalgs-uttalelser februar mars 1979, hvor de av sosialutvalget ble bedt om uttale seg om hvorvidt ressursene fortsatt skulle brukes til lekesentrene eller om de burde gå til andre tiltak for barn i alderen 5 til 14 år. Samtlige forespurte bydelsutvalg gikk inn for å opprettholde lekesenterdriften.

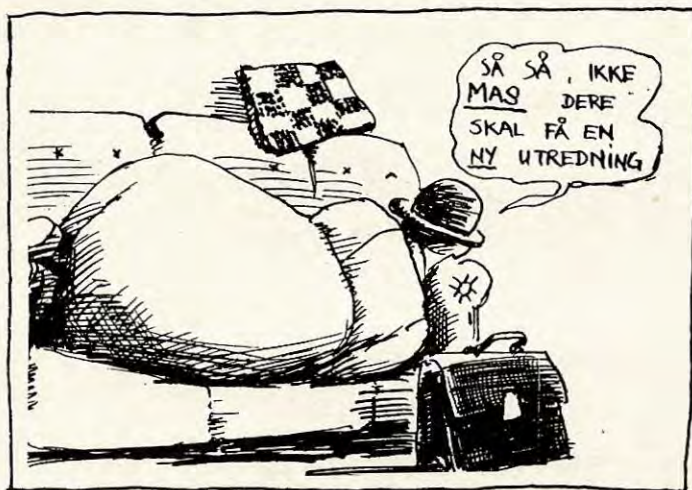
Det synspunkt som går som en rød tråd gjennom disse undersøkelser/utredninger er at lekesentrene er viktige, at ungene bruker plassene og at foreldrene og bydelsutvalg mener at de er nødvendige tiltak i dagens bymiljø.

En eventuell omlegging av drifta kan skje uten på bakgrunn av en vurdering av dette materialet, samt en undersøkelse over tid foretatt på og rundt lekesentrene.

Å legge ned lekesentrene i Oslo nå er ikke bare å ta fra ca. 4000 unger deres fritidstilbud, det innebærer også at denne type virksomhet for godt vil bli borte i Norge. 15 års prøvedrift forsvinner ut i et svart intet, mens lekesentre som fritidstilbud blir bygd ut i nordiske land som Danmark og Sverige, samt europeiske land som England og Tyskland.

Etter vårt syn ligger det under Oslo kommunes verdighet å la dette skje, og vi ber på det innstendigste: ta hensyn til personalets erfaringer, respekter 7-14 åringeres rett til dette fritids-

tilbudet og vis at demokrati også er et ord som betyr at bydelsutvalgenes uttalelser i aktuelle saker blir tatt alvorlig."

Sosialutvalget har enstemmig gått inn for å oppheve lekesenterdriften i Oslo.

--Eller som vi kan lese i en artikkel i Arbeiderbladet 14/11-1979: "Vedtaket innebærer at ressursene overføres med 50 nye stillinger under skoleadministrasjonen. Skolesjefen overtar også lokalene til lekesentrene. Ressursene vil gå inn som en opprustning av fritidshjemmene." Videre i artikkelen står det bl.a. " - de 50 nye stillingene vi nå får overført, må sees som en gave til skolesjefen."

Vi trenger både fritidshjemmene og lekesentrene. Vi vil ikke gå med på at disse blir satt opp mot hverandre som konkurrerende tilbud til ungene. De dekker to forskjellige behov: fritidshjemmene, hvor en må søke om plass, er for ungene på laveste barnetrinn og er mer en plass ungene kan få tilsyn for og etter skoletid. Altså mer på foreldrenes premisser. Lekesentrene er for unger fra 7 -14 år. Hit kommer de som sjøl har lyst, og når de sjøl vil. Her trengs ingen søknad. Dette er et tilbud til ungene på deres egne premisser.

Det er også fra kommunalt hold forsøkt satt lekesentrene opp mot dårlige eller ingen tilbud til de eldre. Den gamle taktikken med å fjerne lyset fra saken ved å sette grupper opp mot hverandre, kjenner vi så altfor godt. Den går vi ikke på.

De siste månedene av 1979 samlet foreldre og unger seg til aksjoner. De samlet inn 12000 underskrifter, skrev innlegg i aviser, skrev mangder av brev som ble sendt formannskapet, politikere ble oppringt av unger og foreldre som spurte om hva som ville skje med lekesentrene og ca. 1000 unger og foreldre gikk i demonstrasjonstog for å vise at de ville beholde lekesentrene.

Fagforeninga til lekesenterpersonalet fikk mange støtteresolusjoner, noen få var fra lærere. Vi som lærere må hjelpe til og støtte denne saken, nå må også vi reagere. Holmenkollen ble prioritert framfor 4000 av våre unger og elever.

Det har vist seg enda en gang at det nytter å reagere og aksjonere. "19.12.-79 fattet formannskapet et vedtak som i hovedsak skyver ansvaret for hva som skal skje videre over på skolesjefen. Skolesjefens kontor vil ta over "virksomheten" fra 1.august 1980. Dette er det eneste entydige og klare i vedtaket.

FORTS. S. 18

TRONDHEIM

• **Sosialistisk
skoleforum,
avdeling Trondheim**
boks 58
7078 Saupstad

Møteplan for **SSF** Trondheim :

ALLE MØTER HOLDES PÅ HUSEBY UNGDOMSSKOLE
PÅ KOLSTAD KL: 20.00 PRESIS.

- 28.1: Trenger vi disiplin i skolen i dag?
Hva slags disiplin trenger vi ?
Står disiplin i motsetning til et
godt forhold mellom lærer og elev ?
- 31.1: Finnes det en marxistisk pedagogikk?
Oppfølgingsgruppa fra det åpne møt-
et høsten -79.
- 3.3: Hvordan bryte den tradisjonelle høy-
revri som læremidlene inneholder ?
(Les nr.3/4 -79 av Skole for folket)
- 24.3: Bør progressive lærere undervise i
kristendom, og hvordan skal vi i til-
felle legge opp undervisninga ?
Hvilke alternativer finnes i dag ,
hva er det riktig å gå inn for ?
- 24.4: Hva slags kunnskaper/ferdigheter
skal vi lære elevene ?
Stikkord: Fotosyntese eller kreativ-
itet .
Hovedstader eller solidar-
itet.
Samarbeid med hvem ?
Back to basics - slutt
med "lekeskolen".
- 12.5: Årsmøte.....

.....hilsen Trondheim SSF.....

"Lekesentrene" - FORTS. FRA S.17

Hvordan drifta i praksis vil se ut er uklart.
Det blir sagt at "De lokaler som er egnet til
det tas i bruk som fritidshjem", samtidig som
det blir slått fast at den planen som skal
lages bør "...ta sitt utgangspunkt i forskjil-
lige bydelers behov for et godt omsorgs-,
oppholds- og leketilbud."

Disse to punktene står opp mot hverandre.
Allerede nå vet vi at foreldre og bydelsut-
valg har sagt klare ifra om at lekesentrene
trengs, og at lekesentre og fritidshjem ikke
kan settes opp mot hverandre. Hva skal da
telle mest: hvordan lokalene er "egna" eller
bydelenes behov?

Med andre ord -nok en gang er saka utsatt,
kanskjekanskje håper de ved seigpining å
tyne de som er tilsatte til å gi opp i all
uvissheten å søke søg over i andre, sikrere
stillinger? For nå går disse usikre tider i
møte. Et vedtak er fatta - men ingen klare
planer for framtida finnes. Det eneste som
blir sagt er "Det innledes drøftinger mellom
kommunen og de ansattes organisasjoner om
framtidige tilsettingsforhold."

Altså, vi vet at Skolesjefen skal lage planer
at disse så igjen skal til Skolestyre og For-
mannskap til endelig vedtak.

Vi vet også at motstanden mot vedtaket har
vært og er stor, at etter Sosialutvalgsved-
taket var det fra unger og foreldre levert
mellom 10-12000 underskrifter, at innlegg på
innlegg i avisene viser at folk vil ha leke-
sentrene, at ca 1000 unger og foreldre i demo-
strasjonstog viste at de er glade i leke-
sentrene sine og at de er redde for å miste
dem.

Her står vi idag. De som er tilsatte på leke-
sentrene venter på en grundigere informasjon
med politikerene."(Skriv om "Orientering om
lekesentersaka til alle medlemmer av SEF".)

I tida framover trenger lekesentrene og
deres personal all den støtte de kan få.
Nå må vi som lærere også vise vår støtte,
vi må samle flere underskrifter, skrive flere
artikkler til avisene og flere brev til
politikere.
Vi må reagere sterkt på prioriteringene av
ressurser i Oslo Kommune.
Leikesentrene med personal og unger trenger
vår støtte.

"PEDAGOGISK TEORI....." FORTS. FRA S.11

skolen ofte gjør, kan skolen gi perspek-
tiv og sammenheng i den påvirkning ungene
utsettes for, være et korrektiv.

Idag ser jeg skolens oppgave og arbeidet
med pedagogisk teori om skole hovedsak-
lig som arbeid for reform. Reform av
skolens innhold og arbeidsmåter for å gi
elevene noe av det de trenger av kunn-
skap, kontakt, utfoldelse og trygghet,
og vekt på en lærerutdanning som setter
lærere i stand til å gjøre det !

.....Inger Anne Kvalbein.....

SOSIALISTISK SKOLEFORUM

SSF ER EN PARTIPOLITISK UAVHENGIG ORGANISASJON, HVIS FORMÅL ER Å SAMLE SOSIALISTISKE LÆRERE OG ANDRE SOSIALISTER MED YRKESMESSIG TILKNYTNING TIL SKOLEN.

SSF SKAL STUDERE, REISE DISKUSJON OG SPRE OPPLYSNING OM: — FORHOLDENE I DEN NORSKE SKOLE
— DE POLITISKE PARTIERS SKOLEPOLITISKE SYNSPUNKTER.
— SKOLEPOLITIKK OG FORHOLD I SKOLEN I ANDRE LAND.

SSF SKAL VIDERE:
ARBEIDE FOR AT LÆRERE SER SEG SOM EN UADSKILLELIG DEL AV DET ARBEIDENDE FOLKET I NORGE, OG STYRKE SOLIDARITET MELLOM NORSKE LÆRERE OG ALLE FOLK SOM SLÅSS MOT IMPERIALISME OG UNDERTRYKKING
SSF SKAL STUDERE OG DISKUTERE HVA SOM ER EN SOSIALISTISK LINJE I SKOLEPOLITIKKEN

SOSIALISTISK SKOLEFORUM GIR UT AVISA „SKOLE FOR FOLKET“. VI PRØVER Å KOMME UT MED 4 NUMMER I ÅRET.

MEDLEMSKAP m/ABONNEMENT KOSTER KR. 60,-
FOR STUDENTER " 40,-

ABONNEMENT KOSTER " 30,-
(SE MER OM DETTE PÅ SISTE SIDE).

SENTRALSTYRET I SOSIALISTISK SKOLEFORUM BESTÅR AV EN REDAKSJON OG ET STYRE.
VI HAR ADSKILT ØKONOMI, MEN FØRSØKER OG SAMMARBEIDE OM ALT ANNET.

SOSIALISTISK SKOLEFORUM HAR I DE SISTE ÅR ARRANGERT MÅNEDLIGE ÅPNE MØTER. DE FALLER ALLTID PÅ DEN FØRSTE ONSDAG I HVER MÅNED.

TEMAER SOM ER TATT OPP ER F. EKSS.:

- * EVALUERINGSUTVALGETS INNSTILLING NR. II.
- * NORSKFAGET
- * YRKESFORBUD
- * HVORDAN MØTER VI DISIPLINPROBLEMER I SKOLEN
- * LEKESENTER-REVY
- * MATEMATIKK
- * SKOLEN I KINA
- * INDOKTRINERING I SKOLEN
- * INNVANDRERBARN

SOSIALISTISK SKOLEFORUM HAR ÅRSMØTE I MARS/APRIL. HER VELGES STYRE OG REDAKSJON.
ER DU INTERESSERT I Å ARBEIDE AKTIVT I SSF ER DU HIJTELIG VELKOMMEN. KONTAKT OSS SNAREST.

TIDLIGERE PRAXIS-ABONNENT se her!

DET PROGRESSIVE SKOLEBLADET „PRAXIS“ HAR GÅTT INN. DU FÅR HER ET TILBUD OM Å ABONNERE PÅ BLADET „SKOLE FOR FOLKET“

DET ER SOSIALISTISK SKOLEFORUM SOM GIR UT DETTE BLADET.

HÅPER DU SYNES DET ER LESEVERDIG.

„SKOLE FOR FOLKET“ ER IKKE SÅ OM-FATTENDE SOM PRAXIS VAR. VI I REDAKSJON EN LAGER AVISA I FRITIDA VÅR, SÅ DEN ER EN AMATØRAVIS — MEN I FRAMGANG!

ER DU INTERESSERT I ABONNEMENT ?
— KANSJKE OGSÅ MEDLEMSKAP.
TA KONTAKT MED OSS!
DU FINNER UTFYLLINGSSHIPP PÅ SISTE SIDE.

DU ER VELKOMMEN SOM MEDLEM (INN-EHOLDER OGSÅ ABONNEMENT)
— ELLER BARE ABONNENT.

VI ER OGSÅ TAKKNEMELIG FOR INNLEGG VI KAN BRUKE I AVISA.

- MENINGSYTRINGER
- UNDERVISINGSOPPL.
- BOKANMELDELSER
- FORSLAG PÅ BRA SKOLEBØKER m.m..

GITT IKKE PÅ SLIKE OPPLYSNINGER!
LA ANDRE FÅ DEL I DEM!

VI ER OGSÅ ÅPNE FOR KRITIKK.
— POSITIV SOM NEGATIV.

BLI MED PÅ Å GJØRE „SKOLE FOR FOLKET“ TIL EN BRA AVIS.

SOSIALISTISK SKOLEFORUM
„SKOLE FOR FOLKET“
RED.

ADRESSA VÅR ER: SSF, BOKS 8347
HAMMERSBORG, OSLO.
POSTGIRONR. TIL AVISA: 2354215.

VI HAR EN SSF-GRUPPE I TRONDHJEM
OGSÅ
ADRESSEN HIT
AVD. TRONDHEIM
BOKS 58
7078 SAUPSTAD

Til

Returadresse:

SKOLE FOR FOLKET,
postboks 8347, Hammersborg,
Oslo I.

SKOLE FOR FOLKET
NR 3-4 1979 AVISA TIL SOSIALISTISK SKOLEFORUM KR 10.-

Franskritt
Organ for Franskrittpartiet
Nr. 36
12. sept. 1978
4. Årgang

Lærerskole videregående skole:
**Lektor underviser i
KLASSEKAMP**

TEMAnummer:
INDOKTRINERING I SKOLEN?
MED UTGANGSPUNKT I "FREMSKRITTS"
ANGREP PÅ HALFDAN KARLSEN.

Lektor Halfdan Karlsen ved Lærerskole videregående skole har nå gitt over saken til det gamle norsklærerskolelaget og har som stykkevisse vinner i en kamp om å få opp et nytt skolelag som skal gi gode lærerutdanning og som er basert på sosialistiske prinsipper. Dette er punktet i indoktrineringen i Halfdan Karlsons avis.

2. Artikkel om «Kvinneløst» (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1978)
3. Kvinneløst i Norge 1974. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1978)
4. Kvinneløst i Norge 1978. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1978)
5. Kvinneløst i Norge 1979. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1979)
6. Kvinneløst i Norge 1980. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1980)
7. Kvinneløst i Norge 1981. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1981)
8. Kvinneløst i Norge 1982. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1982)
9. Kvinneløst i Norge 1983. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1983)
10. Kvinneløst i Norge 1984. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1984)
11. Kvinneløst i Norge 1985. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1985)
12. Kvinneløst i Norge 1986. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1986)
13. Kvinneløst i Norge 1987. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1987)
14. Kvinneløst i Norge 1988. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1988)
15. Kvinneløst i Norge 1989. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1989)
16. Kvinneløst i Norge 1990. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1990)
17. Kvinneløst i Norge 1991. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1991)
18. Kvinneløst i Norge 1992. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1992)
19. Kvinneløst i Norge 1993. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1993)
20. Kvinneløst i Norge 1994. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1994)
21. Kvinneløst i Norge 1995. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1995)
22. Kvinneløst i Norge 1996. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1996)
23. Kvinneløst i Norge 1997. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1997)
24. Kvinneløst i Norge 1998. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1998)
25. Kvinneløst i Norge 1999. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 1999)
26. Kvinneløst i Norge 2000. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2000)
27. Kvinneløst i Norge 2001. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2001)
28. Kvinneløst i Norge 2002. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2002)
29. Kvinneløst i Norge 2003. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2003)
30. Kvinneløst i Norge 2004. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2004)
31. Kvinneløst i Norge 2005. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2005)
32. Kvinneløst i Norge 2006. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2006)
33. Kvinneløst i Norge 2007. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2007)
34. Kvinneløst i Norge 2008. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2008)
35. Kvinneløst i Norge 2009. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2009)
36. Kvinneløst i Norge 2010. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2010)
37. Kvinneløst i Norge 2011. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2011)
38. Kvinneløst i Norge 2012. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2012)
39. Kvinneløst i Norge 2013. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2013)
40. Kvinneløst i Norge 2014. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2014)
41. Kvinneløst i Norge 2015. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2015)
42. Kvinneløst i Norge 2016. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2016)
43. Kvinneløst i Norge 2017. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2017)
44. Kvinneløst i Norge 2018. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2018)
45. Kvinneløst i Norge 2019. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2019)
46. Kvinneløst i Norge 2020. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2020)
47. Kvinneløst i Norge 2021. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2021)
48. Kvinneløst i Norge 2022. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2022)
49. Kvinneløst i Norge 2023. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2023)
50. Kvinneløst i Norge 2024. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2024)
51. Kvinneløst i Norge 2025. (Fra Arbeidernes Levekår, Forlaget 2025)

FORTS. FRA S. 7.

Vi vil ikke ha en likestilling med menn slik de har det i dag, men en frigjøring for både kvinner og menn. B&R har ikke et sosialistisk utgangspunkt, fordi vi mener at sosialismen ikke er en tilstrekkelig forutsetning for kvinnefrigjøring. B&R bygger i første rekke på relativt selvstendige grupper, men tar også opp enkeltmedlemmer. Landsmøtet er organisasjonens høyeste organ. På landsmøtet velges et koordinerende landsutvalg. I tillegg velges en avisgruppe. Organisasjonsformen bygger på prinsippet om desentralisering, både i geografisk betydning og når det gjelder myndighet, slik at organisasjonens politikk ikke avgjøres over hodet på medlemmene. For vår kamporganisasjon er det nødvendig at gruppene er aktive på lokalplanet.

- B&R fortsetter kampen for selvbestemt abort også i praksis.
 - B&R arbeider for å øke kvinneandelen i de parlamentariske organer.
 - Kvinnes situasjon i arbeidslivet og kravet om 6 timers arbeidsdag står særlig sentralt.
- B&Rs adresse: Brød og roser, Kvinnehuset, Rådhusgt. 2. OSLO 1.
Kontortid: Mandag kl. 17-19. i Kvinnehuset.
Tlf: 02. 412864.

HAR DU LEST DETTE NR.
AV „SKOLE FOR FOLKET“ ?

SAKEN TIL HALFDAN KARLSEN SKAL
OPP I RETTEN NÅ I FEBRUAR.
HAR DU SATT DEG GRUNDIG INN
I SAKA HANS?
NESTE GANG ER DET DU SOM BLIR
ANGREPET P.G.A. UNDERVISNINGA
DI. SE SIDE 14!

AVISAS INNHOLD: 60 SIDER

- * POLITIKK I SKOLEN.
OM SAMFUNNSFAG OG INDOKTRINERING.
- * FRAMTIDEN SITTER PÅ SKOLEBENKEN
OLAV STORSTEIN.
- * PRESSEKLIPP.
- * HALFDAN KARLSSENS OPPLEGG I
KVINNEHISTORIE.

Jeg vil bli medlem av **SSF**,
inneholder også abonnement
kr. 60,- ☐

Jeg vil abonnere på **SFF**,
kr. 30,- ☐

Jeg vil hastk. av nr.3-4 1979
(Halfdan Karlsen hvitebok)
til videre distribusjon.

Navn:
adr.: